Izhaja
vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilo koroških Slovencev.

Velja
za celo leto **4 krone.**

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 h od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXXV. Celovec, 14. aprila 1916. Št. 15.

Nemški državni kancelar o sovražnikih in miru.

Dne 5. aprila je nemški državni zbor pričel drugo branje proračuna državnega kancelarja in zunanjega urada. Takoj po pričetku dnevnega reda je dobil besedo državni kancelar v. Bethmann-Hollweg, ki je ob večkratnem burnem aplavzu v dvorani in na tribunah podal najprej pregled vojaških uspehov centralnih držav, odkar je pred četrt letom zadnjič govoril in nato pokazal, kako brezuspešno je upanje sovražnikov, da bi Nemčijo izstradali. Ravno revno prebivalstvo po celi državi je tako požrtvovalno, da je pripravljeno v tem boju na življenje in smrt vse sprejeti. Ozimna setev stoji tako dobro, kakor že dolgo let ne. Žetev l. 1915. je bila ena najslabših desetletja sem. Kljubtemu ne bo samo dovolj krušnega žita do nove žetve, ampak bodo z državno rezervo vstopili v novo leto in tudi v bodoče izhajali, kakor dosedaj.

Prehajajoč na mirovno vprašanje, je državni kancelar izvajal:

Ko sem dal 9. septembra izraza naši pripravljenosti, govoriti o miru, sem rekel, da ne morem videti pri naših sovražnikih nobenega sledu enake pripravljenosti. Da sem imel s tem prav, je pokazalo vse, kar se je med tem zgodilo, vse, kar smo slišali iz ust sovražnih državnikov. Govori, govorjeni v Londonu, Parizu, Petrogradu in Rimu, so tako nedvoumni, da se mi ni treba natančnejše pečati ž njimi.

Samo eno besedo na adreso angleškega ministrskega predsednika Asquitha! Na njegove osebne napade sicer ne odgovarjam (bravo!), ker se mi osebni napadi tudi v vojni ne zde dostojni, stvarno pa hočem kratko odgovoriti. Za gospoda Asquitha ostane popolno in končno uničenje vojaške sile Pruske predpogoj vseh mirovnih pogajanj. Obenem pogreša v mojem govoru nemške ponudbe za mir. (Veselost!) Razpravljati o mirovnih pogojih, ki jih stavi nasprotna stranka, za to je vsaka stranka pripravljena.

Pa recimo, da predlagam gospodu Asquithu, da naj se vsede z menoj za mizo, da presodiva mirovne možnosti, in gospod Asquith prične s svojim končnim in popolnim uničenjem vojaške sile Pruske: Razgovor bi bil končan, še predno bi se bil pričel. (Prav! Veselost!) Na take mirovne pogoje nam ostaja samo en odgovor in ta odgovor daja naš meč! (Živahni klici: Bravo!) Če hočejo naši nasprotniki, da se moritev ljudi in opustošenje Evrope vedno nadaljuje, je to njihova krivda! Mi stojimo kakor mož in dvigamo svojo pest k vedno silnejšim udarcem. (Živahno pritrjevanje.)

Oni hočejo uničiti složno svobodno Nemčijo. Pobili si bodo glave. Nam pa je cilj te vojske: Nemčija, tako trdno ustvarjena, tako močno zavarovana, da nihče ne bo imel skušnjav, hoteti nas uničiti.

Ne v drugič tako, da bi mogla Rusija razporediti svoje armade ob nezavarovani meji vzhodne in zapadne Prusije! (Burno odobravanje.) Ne še enkrat tako, da bi se mogla s francoskim denarjem v deželi ob Visli pripravljati za vpad v nezavarovano Nemčijo (živahno pritrjevanje) in ravno tako ne bo nikdo verjel, da se bodemo na zapadu brez popolnega jamstva za našo bodočnost odrekli deželam, na katerih je tekla kri našega naroda. Ustvarili si bodemo vse garancije, da Belgija ne postane francosko-angleški vazal ter vojaška in gospodarska prednja postojanka proti Nemčiji.

Ruska vlada se je trudila od začetka vojne čim najbolj, da oropa in prežene Nemce, ki so nemški ali pa ruski državljani. Upravičeni in dolžni smo zahtevati od ruske vlade, da popravi proti vsemu človeškemu pravu zagrešeno krivico, in odpreti našim zatiranim in trpinčenim rojakom pot iz ruskega robstva.

Evropa, ki se bo porodila iz te najogromnejše vseh kriz, v marsičem ne bo več podobna stari Evropi; postala bo Evropa mirnega dela. Mir, ki bo končal sedanjo vojno, mora biti trajen. V njem se ne sme nahajati kal novih vojn, temveč definitivna mirna ureditev evropejskih razmer. (Pritrjevalni klici.)

Z našimi zavezniki smo v dolgem skupnem bojevanju zrasli vedno ožje. Zvesti vojni tovarišiji bo sledila in mora slediti tovarišija mirnega dela v službi gospodarskega in kulturnega blagostanja vedno trdnejše zavezanih narodov. (Živahno pritrjevanje.)

Glede usode nemških kolonij je rekel kancelar, da se ne bo tam, ampak, kakor je rekel Bismarck, na kontinentu odločila, nemške zmage na evropskem bojišču bodo zasigurale kolonialno posest Nemčije.

Mi te vojske nismo hoteli, je nadaljeval kancelar. Nismo imeli nobene potrebe, razširiti svoje meje, ko se je proti naši volji začela. Nobenemu narodu nismo grozili z uničenjem njegovega obstoja ali njegove narodnosti. Za naš obstanek, za našo bodočnost se vrši ta boj. Za Nemčijo in ne za kak tuj kos zemlje krvavijo in umirajo zunaj sinovi Nemčije. Ker vsak izmed nas to ve, zato so naša srca in naši živci tako močni.

Državni kancelar je končal: Nobena druga misel nas ne navdaja, kakor le-ta: Kako pomagamo, kako podpremo najboljše svoje borilce, ki zastavljajo tam zunaj svoje življenje za domovino. Ena volja, en duh jih vodi. Privede naj nas, naše otroke in vnuke v močno svobodno bodočnost!

Položaj na bojiščih.

Italijansko bojišče. Na Tirolskem je prišlo na več krajih do manjših bojev. Na takoimenovanem Rauchkofelrücken se je sovražnemu oddelku posrečilo, zasesti neko sedlo. Po noči, dne 7., so naše čete prepodile sovražnika s sedla. Pri tem so bili ujeti 3 častniki in 150 mož ter zaplenjeni dve strojni puški. Ostali Italijani so padli v boju. Sovražnik je napadel naše postojanke pri Št. Ožboltu in je poizkusil napade v odseku doline Ledro. Imel je velike izgube in je bil odbit. Italijanska artiljerija je bila v neka-

Podlistek.

Cvetna nedelja.

Spisal Radimirov. — Fr. S.

„Hè, Lizka, kdo bo pa letos nesel snop?“ Tako so vprašali Bromanov oče v sredo pred cvetno nedeljo svojo hčer. Ta je sedela pri neki knjigi za veliko javorjevo mizo in je čitala. K delu je niso naganjali, ko je vendar že tretje leto študirala na mariborskem učiteljišču. Ji pa vendar niso smeli kaziti mehkih in volnenih ročic!

„Kako vprašanje! Ali ga bomo morda deli na voz in peljali k Fari? Nekdo se bo pa že našel, da ga ponese k Fari. Če pa nihče drug, nesem ga jaz.“

„Ti ga boš nesla, ti! Da bi te prav metal po bregu navzdol! Da bi še Franc bil doma, nesel ga bi on. In takega bi napravil, da bi segal do zvonov. Da, naredil bi ga! A naših fantov ni.“

Starcu se je porosilo oko, in zabliščala se mu je solza in je zdrknila po velem licu navzdol. Njegov glas se je tresel in poln tožbe je postal. Na sina je pomislil, ki ga je še imel pred letom, a ki mu ga je vzela smrt tako mladega, tako nadepolnega, tako dobrega. Lizka je videla očetovo solzo in je skočila od knjige, vsa mladostno razposajena, ter se oklenila očetovega vratu. In njena živahnost se je prelila v starčeve ude, da se je radostno nasmehnil in pogladil hčerki temnorujave kodre. Njene oči so ga zrle tako udano in ljubko, in njen ježiček je tako veselo gostolel, da je pozabil na žalost in tugo.

„No, bomo videli, ali ga boš res nesla. Te bo pa sram, ko si vendar že napol gospodična. In pa še to: dekleta še niso nosila snopov na cvetno nedeljo.“

„Ali mislite, da bom jaz edina? Pa vendar drugod tudi ni fantov in bodo nesla dekleta. Le čakajte, celo vrsto jih bom dobila, da ne bom sama.“

Rekši je vzela knjigo in je odskakljala iz hiše v gozd in dalje k sosedom. Najprej je šla k Črepniku in je tam nagovorila Mico, da ji je obljubila, da ponese letos ona mesto brata, ki je pri vojakih, snop; potem je šla k Pušniku in tam tako dolgo gostolela, da ji je tudi Nežka obečala. „Dve sta že,“ si je mislila. „Zdaj še Burdelova Tončka; potem se nam pa ni treba bati. To bodo ljudje gledali! In župnik ter kaplana! Kaj tacega še ni videla Fara. Saj pravijo, da povsodi ženske nadomestujejo moške; pa bi me ne mogle!“

Že so vstajale sence po bregovih, ko se je vračala gospodična Lizka domov. Prav zadovoljna je bila in veselo je zrla v bližno bodočnost. A čim bolj se je bližala cvetna nedelja in čim bolj so začeli oče nabirati ivove vejice, tem bolj nemirna je postajala. Sram jo je bilo pred ljudmi, posebno pa pred kaplanom, ki jo je itak zmiraj dražil. A preponosna in prekljubovalna je bila, da bi priznala pred domačini, da ne more nesti na cvetno nedeljo snopa; znali bi ji potem oporekati, da je besedo snedla. Tako je prišla polagoma nedelja in prišla je usodna ura, ko bi imela iti s snopom v cerkev, da ga duhovnik blagoslovi. S sosednimi dekleti je imela izgovorjeno, da se snidejo pri Bromanu in gredó odtod na Faro v cerkev. Tovarišice so prišle že zgodaj. Lizka pa se je opravljala in oblačila, umivala se je, potem se je pol ure česala, potem je iskala žepni robec, nato ji je zmanjkala denarnica, in tako je minula ura in minula je druga. Čez Brinjevo goro sem so doneli že zvonovi in tožna melodija se je spajala s slavčkovim gostolenjem; a Lizka svoje toalete še ni skončala. Mati so stali ves čas nad njo in so jo naganjali, oče so se hudovali, in ko je bila ura devet, je Lizka zgrabila snop, pripela si je rudeč nagelj na prsa in vsa rudeča od sramu je hitela za tovarišicami. Sem s Fare je klenkal zopet zvon; oče pa so še zaklicali za njimi: „Pa glejte, da vas vrže ne! Ampak saj boste itak vse zamudile in še blagoslovljenega lesa ne bo pri hiši. Jojmene, kaj počnemo ob nevihti! Taka je, če fantov ni. Oh, ta dekleta!“

In starec je govoril preroške besede. Ko so stopala dekleta mimo Hvalija, so se gibali že prvi snopje sem od farne cerkve naprej po vasi. Lizki pa je vsplamtel zopet stari ponos in zasukala se je k prijateljicam: „Ali bomo šle še dalj? Kaj moremo zato, če so tako hitro začeli z blagoslovom? Mislim, da je najpametneje, da gremo nazaj domov.“ In govorila je vsem od srca. Kakor bi trenil, se je zasukal ves trop in odkorakal je nazaj. Pri Bromanovih so kuhali južino, ko je stopila Lizka s svojim neblagoslovljenim snopom v kuhinjo. Mati so se začudili, oče so vzeli pipo iz ust in zastrmeli v hčer: „No, ali je že blagoslovljen? Menda si ga le kje v lesu blagoslavljala. Ti presneta punca, kaj pa je?“ Lizka je zarudela in povesila pogled; a trenutek potem ji je spet zaplamtelo oko in s svojo zgovornostjo je pomirila očetovo jezo, tako da so nazadje dejali: „Ve ženske dro niste za nič drugega na svetu, kakor pa da napravljate zmesi!“ No, seveda, če fantov ni . . .

terih odsekih, posebno proti naši postojanki zapadno od Rive živahna.

Južno od Mrzlega vrha so naše čete zavzele italijansko postojanko, ujele 43 mož in zaplenile 1 strojno puško.

Naše uradno poročilo pove, da je v posameznih odsekih fronte artiljerijski ogenj dne 10. t. m. postal živahnejši. Sovražnik je po načrtu obstreljaval vasi za našo fronto; tako so bili pod težkim ognjem na Primorskem Devin, južni del Gorice, bolnišnica v Št. Petru in več drugih vasi na Goriškem, na Koroškem Št. Katarina in Ukve (v Kanalski dolini), na Tirolskem Levico in Rovereto.

Tudi naše zračno brodovje se je udeležilo bojev. Z vidnim uspehom je napadlo kolodvore v Casorsi in San Giorgio di Nogari. Od drznih letalcev, ki so se spustili nizko, da vržejo bombe, se trije niso vrnili.

Pri Lucinico je bilo od naših topov uničeno eno Capronijevo letalo.

Francosko bojišče. Nemci so si priborili pri Verdunu zopet več lepih uspehov in se njihov obroč okoli Verduna, četudi počasi, pa vendar redno bolj in bolj zožuje. Kar zavzamejo, ne izpusté več iz rok. Tako so na levem bregu reke Maas Slezijci in Bavarci v naskoku zavzeli dve močni francoski oporišči južno od Haucourt in vso sovražno postojanko na grebenu griča Termiten nad 2 kilometra na široko. Nemške izgube so male. Ujeli so 15 častnikov in 699 mož. Zavzeli so tudi Bethincourt in trdno zgrajeni oporišči Alsace in Lorraine in ujeli pri tem 14 častnikov ter 700 mož, uplenili 2 topova in 13 strojnih pušk. Obenem so neprijetne naprave na različnih krajih fronte očistili, tako tik severno od vasi Avocourt in južno od Rabenwalda. Tudi v zračnih bojih so imeli uspehe.

Na **ruskem** in na **balkanskem** bojišču se ni ničesar posebnega zgodilo.

Raznoterosti iz vojne.

Angleška prepovedala izvoz žvepla in bakra v Romunijo.

Kakor poroča „Secolo“, je angleška vlada prepovedala izvoz žvepla in bakra, ki ga je Romunija kupila na Angleškem. Romunska vlada je nato izrekla v Londonu svoje presenečenje zavoljo tega ukrepa in izrazila upanje, da dobi dovoljenje za izvoz.

Angleško „prijateljstvo“ do Holandske.

London. Daily Mail izjavlja v uvodniku, da Angleži nimajo sovražnih namenov proti Holandski, marveč da goji Angleška čustva odkritega prijateljstva do Holandske, katere težaven in nevaren položaj ji je popolnoma znan. List sumniči Nemčijo, da misli na dele holandskega ozemlja.

Grška in čveterozveza.

Curih, 11. aprila. Iz Aten se poroča: Grška vlada je odklonila zahtevo čveterozveze glede prehoda čet iz Krfa v Solun preko grškega ozemlja. Krf je menda tako okužen, da je samo v marcu umrlo 100 Grkov na koleri.

Berolin, 11. aprila. „Deutsche Tagesztg.“ poroča iz Aten: Dvoru blizu stoječ list objavlja razkritja o obširnem vohunskem delovanju čveterozveze v Atenah. Kralj da je popolnoma nadzorovan. Več višjih grških vladnih uradnikov je bilo aretiranih. Zavezniški poslaniki so jih plačevali, da so vohunili in izdali kraljevo dopisovanje.

Berolin. „B. Z.“ poroča iz Soluna: General Sarrail je bil odpoklican in je na njegovo mesto imenovan general Simo.

Haag. „Daily News“ poročajo iz Aten: Zadržanje zaveznikov nasproti Grški je stopilo v nov razvoj. Grška vlada je bila obveščena, da se vmešavanje Grške ne želi vbodoče. Zahteva se le eno: Svoboda postopanja v boju proti Nemcem in Bolgarom. Iz tega sledi, da se sedanje mobiliziranje na Grškem vbodoče ne želi več, čeravno financielna podpora še ni bila umaknjena.

Obsedno stanje na Irskem.

Curih, 11. aprila. Po poročilih švicarskih listov iz Londona se je 8. t. m. s kraljevim dekretom raztegnilo obsedno stanje na vso Irsko.

Asquithovi mirovni pogoji.

London, 10. aprila. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Asquith se je izrazil nasproti neki sem došli deputaciji francoskih poslancev z ozirom na izjave nemškega državnega kancelarja, Nemčija je hotela, da prevzamemo vlogo premaganega sovražnika. Pa mi nismo premagani in ne bomo premagani. Naši mirovni pogoji so isti, za katere smo zgrabili za orožje.

Romunija zalaga z žitom.

Preko Lugana poročajo: V Bukarešti se mudi posebna turška komisija, da prevzame 20.000 vagonov v Romuniji kupljenega žita. Tudi Bolgarija bo dobila primerno množino romunske pšenice. — Kakor znano, sta tudi Avstrija in Nemčija nakupili na Romunskem toliko žita, da smo do prihodnje žetve popolnoma preskrbljeni.

Izberno se je obnesło za vojake v vojski in spleh za vsakega kot najboljše

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, giht, influenci, prsni, vratni in bolesti v križu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. steklici originalno

Nadomestilo za Sidro-Pain-Expeller.

Stekleničica kron. —'60, 1'40, 2'—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

Nemška socialdemokracija razdvojena.

Že dalje časa je med socialno demokracijo na Nemškem že v mirnih časih tlelo nesoglasje; v načelnih vprašanjih se niso mogli zediniti, in na njihovih velikih strankarskih shodih je čestokrat prišlo do prav resnih sporov. Vendar so njihovi zastopniki v nemškem državnem zboru nastopali skupno kot ena stranka. Vojska je pa zastopnike nemške socialne demokracije razdvojila in ta spor je prehud in prepad med načeli obeh strani preširok in preglobok, da bi se tako hitro premostil. Velikanska večina nemške socialne demokracije je ob izbruhu vojne sprejela parolo: Vojska je tu. Ali smo za vojsko kot tako vneti ali ne, gre za obrambo domovine in s tem tudi za lastne interese, zato naj na nas domovina brezpogojno računi; zmagati moramo. Le majhen del je bil drugih misli in je pokazal to v državnem zboru. Najglasnejši med njimi je pač poslanec Liebknecht, ki je nastopil v nemškem državnem zboru parkrat tako grdo, naravnost izdajalsko, da so ga konečno od seje izključili. Naravnost občudovati je treba spoštovanje do poslanske imunitete in govorniške prostosti na Nemškem, da se to ni že prej zgodilo. Saj je Liebknecht po poročilu „Tagesposte“ in nekaterih drugih listov že 17. marca tako govoril, da se čitatelju lasje ježijo. Očital je, da se je na višjih šolah zadnja lete gojilo sovraštvo zoper Angleško. Ko pa se je izpozabil tako daleč, da je izrekel trditev, da so široki krogi sarajevski umor kot božji dar pozdravili, tegaj je v zbornici nastal tak protestni kraval, da se govornika več minut sploh ni več slišalo. Ko je govornik zahteval, da naj borilci v strelskih jarkih obrnejo orožje zoper skupnega sovražnika, je bil v tretjič opominjan, da naj govori k stvari. Nato je zbornica z vsemi glasovi proti glasovom socialnih demokratov sklenila, da se govorniku odtegne beseda.

Liebknechtov nastop je bil tako škandalozen, da so sami socialni demokratje nastopili zoper njega z velikanskim ogorčenjem.

Vendar pa je majhen del socialne demokracije glasoval proti zasilnemu proračunu in njihov govornik je bil poslanec Haase. Večina socialdemokratskih poslancev je podala lojalno izjavo in obsodila Haasejevo postopanje. Haaseju se je pridružilo 17 poslancev, ki so ustanovili lastno stranko.

Kakor poroča korespondenčni urad, je Liebknecht 8. t. m. zopet govoril, da je zbornico strašno razburil. Zbornica je zahtevala, da se mu odtegne beseda. Med medklici je bilo slišati večkrat besede: „Lump, Vi spadate v norišnico.“ Poslanec Hubrich je skočil proti govorniškemu odru, iztrgal Liebknechtu rokopis in ga vrgel ob tla. Viharno odobravanje tega se je dvignilo v zbornici in so Hubricha pozdravljali. Medtem je predsednik Kaempf govorniku odtegnil besedo. Ker se govornik ni odstranil, ampak je nadaljeval svoj govor, je bil od seje izključen. Poslanec Liebknecht se ni odstranil. Predsednik je konštatiral nesklepčnost zbornice in odgodil sejo na 10. t. m.

Dnevne vesti.

Češki list o narodnih razmerah v armadi. „Narodni Politika“ piše, da je med svetovno vojsko c. in kr. armada na tihem in brez debat in odredb rešila najtežjo nalogo, narodnostno vprašanje. Kdor je imel priložnost, proučevati posamezne narode naše monarhije na bojišču, je videl v svoje veselje, da za c. in kr. armado ni nobenih nacionalnih vprašanj, ali so Čehi ali Nemci, ali Madjari, ali Hrvati, ali Slovenci, ali Italijani. Na bojišču so si vsi enaki in le ena misel, skupna ideja, napolnuje oficirski zbor in moštvo: zavest dolžnosti in misel, da tesno spadajo skupaj v službi velike naloge, ki se more le tako v interesu vseh narodov rešiti. Sovražniki so mislili, da bo tudi med vojsko izbruhnilo nacionalno vprašanje med armado in škodovalo vojnim operacijam. C. in kr. armada pa ne pozna nobene razlike med posameznimi narodi. V armadi je vsak, ki svojo dolžnost čisto izpolni, enakopraven in enkovreden. C. in kr. armada je navdahnjena od želje, da zajamči varnost in blagostanje vseh narodov obeh držav naše monarhije in ustvari močno in edino Avstrijo. Z gotovostjo se sme pričakovati, da se je vzgled, ki nam ga je dala pri rešitvi c. in kr. armada pri reševanju nacionalnega vprašanja, trajno ustalil v naših srcih in da smo prepričani, koliko dobrega bi se storilo, če bi bil pogled obrnjen vedno na skupne interese. Pripominjamo, da „Narodni Politika“ ni glasilo nobene češke politične stranke, pač pa najbolj razširjen češki dnevnik.

Procesija za zmago in mir. Povodom priljubljene pobožnosti presvete božje Glave pri Sv. Ilju v Celovcu se je vršila letos po mestu procesija za zmago in mir, pri kateri se je nosila znana podoba božje Glave. Procesije se je udeležil prevzvišeni knez in škof dr. Adam Hefter, mnogo duhovščine in več tisoč pobožnih vernikov, šolska mladina, presvetli knez Henrik Rosenberg-Orsini, veteranci, oddelki rekonvalescentov in katoliška društva. Letošnjo pobožnost je vodil o. Volbert iz reda oo. jezuitov.

Nazaj k materi. V deželni bolnišnici v Gradcu se je 31. sušca povrnila v katoliško cerkev l. 1908. v Ljubnu od vere odpadla Marija Ladinig, omožena Ujc iz Zg. Dravograda.

Smrtna kosa. V Celovcu je 10. aprila umrl nagle smrti dimnikarski mojster Jožef Mikl, star 59 let.

Pogovor s kraljevičem Mirkom. Poročevalec „N. Fr. Pr.“ v Sarajevu je bil sprejet od črnogorskega kraljeviča Mirka pred njegovim odhodom na Dunaj. Kraljevič izgleda slabo in je zelo shujšal. Izjavlja, da je njegova bolezen resna, ker so načeta tudi pljuča, upa pa, da se bo v dunajskem Löwovem zdravilišču ozdravil. Pripovedoval je, da že dalje časa boleha in da je po kraljevem odhodu le štirikrat zapustil postelj. Enkrat, da bi po zadevi z Iso Boljetincem poklical avstrijsko pomoč, drugič, da se je pokazal narodu v Podgorici, tretjič se je moral podati v Cetinje, in sedaj gre na Dunaj, da se ozdravi, čeravno se resnosti svojega položaja popolnoma zaveda. Kraljevič se je o izredno ljubeznivi ustrežljivosti, ki jo je povsod našel, zelo pohvalno izrazil in pripomnil: Poznam Avstrijce in Ogre kot viteško ljudstvo, pa kljubtemu sem bil prijetno iznenaden. O položaju v Črnigori se je izrazil: Črnogorci so zadovoljni in imajo zato dovolj vzroka, ker več takta, pravilnosti in ustrežljivosti, kakor ga dokazujejo našemu narodu Vaše oblasti in sicer vojaške kakor civilne, res ni mogoče zahtevati. Črnogorci se morajo smatrati srečne, da imajo na čelu uprave tako popolnega kavalirja, kakor je generalni upravitelj feldmaršallajtnant pl. Weber. Sicer itak veste, da v Črnigori nikdar ni bilo mržnje do Avstro-Ogrske.

Prebiranje l. 1898. rojenih črnovojniških zavezancev se na Koroškem vrši sledeče dni: Za politični okraj Šmohor dne 17. aprila v Šmohorju. Za politični okraj Beljak v Beljaku dne 18., 19. in 20. aprila. Za politični okraj Špital v Špitalu dne 25. aprila, za mesto Celovec dne 26. aprila v Celovcu, za politični okraj Volšperk dne 27. in 28. aprila v Volšperku in Redingu, za politični okraj Velikovec v Sinčivasi dne 29. in 30. aprila, za politični okraj Celovška okolica dne 1. in 2. majnika v Celovcu in za politični okraj Št. Vid v Št. Vidu dne 3. in 4. majnika. Tisti, ki se pri teh prebiranjih določijo za nadprebiranje, morajo priti, vseeno, kje na Koroškem da so bili prebrani, k isti dne 10. majnika v Celovec v „Lindenhainkaserne“ ob 9. uri dopoldne.

O profesorju dr. Edvardu Dolinšku s slovenske gimnazije v Gorici se je svoj čas uradno sporočilo, da je mrtev in v Gorici je bila darovana zanj črna maša. Pozneje pa se je dognalo, da se nahaja profesor Dolinšek v ruskem ujetništvu in izvedelo se je tudi za njegov naslov. Sedaj je rezervni poročnik 47. pešpolka Edvard Dolinšek v seznamu izgub št. 402 naveden za ujetnika v Rusiji; v ujetništvo je prišel ranjen.

Odlikovanje. Cesarjevo pohvalno priznanje je bilo izrečeno črnovojniškemu nadporočniku dr. Otokarju Rybařu v Trstu.

Izplaknitev grla s Fellerjevim bolečine tolažečim raztopilnim rastlinskim esenčnim fluidom z zn.

„ELSA-FLUID"
olajša
dihanje.

12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem.

Posl. Verstovšek o naši bodočnosti. Dr. Verstovšek je v mariborski „Straži" objavil članek „Kaj pa mi Slovenci?" Neprestane razprave v nemških listih o preuredbi Avstrije po vojni in njeni bodočnosti se zde g. poslancu „prazno ugibanje". Ko pride mir, bomo mogli šele dati Avstriji primerno sliko in jo primerno preustrojiti. Svari pred pesimizmom, ker zaupa v pravičnost odločilnih činiteljev, a pravičnosti pričakuje tudi od nemških sodržavljanov. „Ali naj zaradi nekaj šol ob meji, zaradi neenakopravnosti v uradu in šolah, radi nekaj krajev ob meji trpi velika stavba, ki jo hočemo skupno sestaviti, da podamo državi mogočen temelj za vse čase? Ni čuda, da potemtakem razne vesti nemških listov že sedaj vznemirjajo slovenske kroge!" Dr. Verstovšek pripisuje Hrvatom in Slovencem veliko vlogo v skupini Srednje Evrope, češ da so po svoji legi, po svoji kulturi, po sorodnosti poklicani, da spajajo Nemce z balkanskimi narodi, ki pridejo pod avstrijsko žezlo. Zato pa naj se da Slovencem in Hrvatom izjemen položaj, pravično načelo „vsakemu svoje" očisti ozračje in odstrani nezaupanje med obema narodoma. „Klagenfurter Ztg." je dobesedno ponatisnila članek, za njo tudi „Freie Stimmen", ki med drugim pripominjajo, da je sicer nemški narod itak vedno zastopal načelo „vsakemu svoje".

Zopet izpuščeni. Tagespost poroča iz Celovca: Tukajšnji kn. šk. ordinarijat je dobil iz Beljaka poročilo, da sta bila župnika Jurij Trunk (Beljak) in Franc Meško (Marija na Zili) ter cerkvenik Grafenauer (Perava) dne 4. t. m. izpuščeni in so se povrnili domov.

Eno uro prej bodo vstajali. Na Nemškem so sklenili, da bodo za čas od 1. majnika do 30. septembra določili uradni čas za eno uro bolj zgodaj, tako da se začnejo šole in uradi ob sedmih, ob enajstih je poldne in ob isti uri polnoč. Seveda bodo morali tudi „bratci veseli vsi" za eno uro prej v postelj, kar jim ne bo prav nič škodovalo. Poroča se, da o tem razmišljuje tudi naša vlada.

Djekše. (Nov križ.) Na Pokeršnikovem posestvu ob potu iz Djekš v Vovbrske gore so postavili nov lep križ. Stoji res na primernem kraju, kjer hodi zmiraj veliko ljudi mimo. Križ ima napis, da je postavljen v spomin na sedanjo vojsko. Na tiho nedeljo so gospod župnik iz Djekš križ blagoslovili. Zbralo se je mnogo ljudstva. V nagovoru so povdarjali, kako naj domači in mimogredoči pobožno častijo in se spominjajo Zveličarja na križu. — Sploh je v naših gorah veliko križev ob potu. Večinoma so lepi in dostojni ter se dobro skrbi za nje.

Grebinjski Klošter. (Posledica vojske.) V naši fari je po navadi na leto okoli 40 krstov (porodov), tedaj v četrt letu 10; letos pa sta do zdaj komaj dva krsta. — G. Matija Potovčnik p. d. Hibler, ki je bil v avgustu 1914 v Galiciji težko ranjen in kot takšen postal ruski ujetnik ter je v ujetništvu v Omsku v Sibiriji veliko trpel, je pri izmenjavanju ujetnikov prišel v Avstrijo in te dni se mudi v svoji domači hiši v veliko veselje svojih sorodnikov. Kot spomin na svetovno vojsko mu bo ostala za 6 cm krajša leva noga, sicer pa je jako krepak.

Šmarjeta pri Velikovcu. Deloma iz domotožja, deloma ker ga je sploh nekoliko motilo, se je obesil tukaj 19. marca ruski ujetnik Ivan Marceha, rimsko-katoliški Poljak iz lublinske gubernije. Sicer je bil navidezno zelo veselega značaja in je rad godel, pa se je udajal zmotni sanjarski domišljiji, kadar je bil sam. Napisal je bil precejšen dnevnik, popisal dogodke v vojski, v taboru, v ujetništvu itd. Zlagal je tudi pesmi.

Politični pregled.

Odstop istrskega deželnega glavarja.

„Wiener Ztg." poroča: Cesar je s sklepom z dne 3. aprila deželnega glavarja mejne grofije Istre dr. Ljudevita Rizzi na njegovo prošnjo odpustil iz urada in dovolil, naj se istemu naznani za njegovo službovanje Najvišje priznanje. — „Hrvatski list" v Pulju piše: Dr. Ljudevit Rizzi, bivši naš deželni glavar, je opravljal to čast 13 let. On je naslednik deželnega glavarja dr. Campitellija, pred tem je bil župan puljskega mesta. Kaj in kdo je bil Rizzi, to naše ljudstvo še danes čuti.

Deželna upravna komisija za Istro.

„Wiener Ztg." poroča: Cesar je z Najvišjo odločbo z dne 3. aprila 1916 imenoval okrajnega glavarja Rudolfa barona pl. Gorizutti, okrajnega komisarja Petra Benunzon in finančnega računskega svetnika Avrelija Sinsler za člane, namestniškega tajnika dr. Jurija Schögl pl. Ehrenkreuz za namestnika deželne upravne komisije za Istro in prvega tudi za namestnika načelnika imenovane komisije. Za načelnika deželne upravne komisije za Istro je imenovan dvorni svetnik Alojzij Lasciac.

Istrski deželni zbor razpuščen.

„Wiener Ztg." objavlja cesarski patent z dne 3. aprila, ki razpušča deželni zbor istrski, odreja nove volitve in ukazuje vladi, da določi ugodni trenotek, da se izvedejo te volitve.

Asquith pri papežu.

Angleški ministrski predsednik je imel kratko, polurno avdijenco pri papežu. Iz Rotterdama se poroča, da je papež mnogo govoril o miru, ki si ga srčno želi, da ne bo vera v človekoljubje na svetu popolnoma izruvana. Papež je prepričan, da vsi narodi zahtevajo mir. Izrazil je pa tudi svoje presenečenje, ker hoče Angleška braniti italijanski jamstveni zakon iz l. 1871. o neodvisnosti sv. Očeta.

Angleški poslanik v avdijenci pri papežu.

Rim. (Kor.) „Osservatore Romano" javlja 6. t. m. uradno, da je papež dovolil avdijenco angleškemu poslaniku in gospodu Armandu Nisardu.

Romunska zbornica.

Bukarešt, 8. t. m. (Kor.) Take Jonescu je prečital v imenu svoje stranke in Filipescovih pristašev izjavo k proračunski razpravi. Obe stranki opuščate razpravo o proračunu, ker je danes važno samo zunanje vprašanje, ko ste se stranki že obširno izjavili povodom adresne debate. Dotlej svojih nazorov niste izpremenili in ste danes uverjeni bolj kot kedaj, da je pretežna večina naroda tega mnenja. Priznava važnost takse za izvoz v zlatu, ki bi jo rad imel raztegnjeno ne samo na žito, temveč tudi na drugo blago, in je napovedal, da se boste obe stranki brezpogojno borili proti vsaki vrsti monopola, tudi če bi nastopil v obliki organizacije. Ideal, ki ga zasledujete stranki, je svoboda državljana, i v političnem i v gospodarskem pogledu, in obe stranki boste glasovali proti proračunu.

Vojaška pisma.

Od stražnega bataljona.

Prečastiti gospod župnik! Ljubi prijatelj!

Najprisrčnejše vas pozdravim in vam naznanim, da sem vašo cenjeno dopisnico z veseljem prejel. Vsakokrat me močno razveseli, kadar dobim kako poročilo, posebno pa še kadar mi pišete vi. „Bogoljub", „Cvetje", „Mir" in še nekatere časnike imam naročene, poštenega berila imam zadosti. Posebno rad pa prebiram in premišljujem „Mesija", kjer so sami nebeški nauki.

Nekaj časa sem je red tukaj v toliko spremenjen, da je mogoče vsak drugi dan biti pri sv. maši. Žal, da se jih le malo posluži te lepe priložnosti. Za nedelje in praznike pa je pevelje, da mora vsaj polovica službe prostega moštva udeležiti se božje službe.

Oskrba je letos prav izvrstna. Samo dopust je izključen; najbrž tukaj tudi setvenih dopustov ne bo.

Pretekli teden smo imeli nekaj prav gorkih solnčnih dni, sedaj je pa zopet mokro vreme; dež, sneg in megla.

Moji tovariši mi še precej pridno pišejo. Kaj posebnega novega pa za enkrat v koroški Sibiriji nič ni.

Najiskrenejše pozdrave v presv. Srcu Jezusovem in Marijinem vaš stari prijatelj M. P.

*

Od straže na jugu.

Prečastiti! Hvala za razglednico. Ste jo pogruntali, da so v T. „babe", pa še le prav veliko, kot menda v nobenem drugem avstrijskem mestu. Ampak mi smo vojaki — junaki! Se ne damo ujeti niti ne v sovražnikove zanjke, torej ni govora da bi se v babje janke. Iskren pozdrav! Vaš Davorin.

*

Neki odlikovani fant iz Ziljske doline piše:

1. 4. 1916.

Dragi prijatelj! Imam ravno čas danes, da ti vse natanko opišem, kako se imamo na vzhodnem bojišču. Imamo prav lepo vreme. Smo v rezervi. Včeraj smo se šli kopat in mondure desinficirat, da smo se osnažili in si odgnali te nerodne ... in danes se nam prav lahko godi. Imamo pa tudi lepo podzemeljsko stanovanje, tako da nobena granata ne more prodreti skoz. Pred durmi, čisto pri stanovonju sta dva groba, kjer ležita dva junaka, ogrska častnika. Groba sta lepo napravljena: spodaj je črni pesek, z belim kot apno napravljene rože in križ, zunaj okrog je z vrbami napravljen plot. Smo jima včeraj zvečer lepo prepevali s Štajerci slovenske pesmi, da so nas vsi drugi poslušali. Danes pa sije milo solnce kot sredi poletja in škrjanci prepevljajo, kmetje orjejo čisto za vojno črto, nikdo se ne boji sovražnikovih strelov. Naše stanovanje je na nekem lepem vrhu, spodaj pa teče

lepa voda ...

Imamo pa tudi za tem vrhom, pod milim nebom, vsak dan sveto mašo. Skoraj vsi smo opravili že 25./3., na praznik Matere božje velikonočno spoved in obhajilo. Radi se zatekamo k božji službi. O, da bi se vsak dan mogli udeleževati svete maše. Udani smo v voljo božjo. Čeravno se čuje pesem teh groznih topov, ki kliče nas na bojni ples, nas Bog potrdi in se ne vstrašimo, čeravno nas vleče srce le domov. In če dosežemo zmage dan, se bomo veselo vrnili v svojo ljubljeno domovino — koroško deželo ... Sicer ni novic. Zdrav sem še vedno kot ribica in sem veselega srca. Tvoj prijatelj

H. A. korporal.

Naslikal je tudi v pismu svoje stanovanje in v pismu navedena grobova.

Raznoterosti.

Zakaj je kava tako draga? Dunajski trgovec s kavo cesarski svetnik Feigl piše: O kakem resničnem pomanjkanju kave še govora ni. Po moji sodbi je v Avstriji še najmanj 20.000 vreč kave. Toda špekulantje in dražilci so to blago spravili v svoje roke in privijajo cene. Sam sem doživel tak slučaj. Dne 25. februarja je prišel k meni agent Wassermann in mi kot zastopnik Friderika Goldwurma ponudil santos-kavo po 7 K 50 v kg. Naročil sem, naj prinese vzorce. Ker ga ni bilo, sem telefonično vprašal firmo Goldwurm, kaj da je s kavo in ta mi je odgovorila, da kave ne da po 7 K 50 v nego po 7 K 80 v. To me je ogorčilo in napravil sem ovadbo zaradi navijanja cen. Goldwurm je nakupil velikanske množine mila, čaja, kave, čebule, čokolade itd. in žene cene kvišku kolikor je mogoče. Kavo je plačal kvečjemu po 6 K, zdaj pa zahteva tako ceno!

Zaničevani Italijani. „Corriere della sera" piše, kakor poročajo listi: Po celem svetu delajo z nami Italijani malo prehudo. Povsodi vlada napačno pojmovanje naše dežele. Kamorkoli se obrnemo, povsodi zapazimo, kako zaničujejo Italijana, vsak trenotek izreče nam zaničevanje kak tepec, ki si domišljuje, da je politik, ali kak nezaupljiv kupčevalec, ki se poniža, da nas opazuje ali kak surov težak, dama zlobnega jezika ali zanikrna lahkoživka. V nekem mestu, katerega nočem imenovati, sem doživel, da je v nekem kinematografu pred zadnjimi prostori v najzadnejšem kotičku kazala tabla: za zamorce in Italijane! To mora vendar končno nehati. Mi moramo pokazati, kdo smo, in sicer vsem, sovražnikom in prijateljem.

Zakaj so tiskarske barve taka drage pojasnjuje dunajska „Papier- und Schreibwaren-Zeitung" v štev. 12. z dne 24. marca t. l. Prijavlja namreč dobesedni odgovor, ki ga je dobila od svojega stalnega liferanta barv v Nemčiji neka tovarna šolskih zvezkov. V pismu je rečeno, da daje nemška vlada dovoljenje za izvoz barv samo pod pogojem, da računa tovarna trikrat več, kakor je normalna cena. Pri tem je pa pomisliti, da se trikrat povišana cena pomnoži še za 25 odstotni agio.

Voščene sveče za veliko noč in za sv. obhajilo, gladke in okrašene, olje za gorivo, kadilo in oglje za kadilnice, priporoča trgovina s svečami **Fr. Siebert,** Celovec, Stauderhaus. Razpošilja se na zunaj.

Zoper glavobol vzamemo Fellerjev blagodišeči, bolečine tolažeči in osvežujoči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa-fluid“. V več nego stotisoč zahvalnih pismih pohvaljeno. 12 steklenic veljajo franko samo 6 kron. Izvrstno domače sredstvo. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). (vf)

Vabilo.

Posojilnica v Globasnici

priredi svoj

letni občni zbor

na cvetno nedeljo, t. j. 16. aprila 1916,

ob 3. uri popoldne,

v posojilniški pisarni

s sledečim sporedom:

1. Poročilo o letnem delovanju in računu.
2. Volitev odbora in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Načelništvo.

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu v Rožni dolini

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bode vršil

na velikonočni pondeljek, dne 24. aprila 1916, ob 3. uri popoldne, v gostilni pri Tišlarju v Št. Janžu

po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1915.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbornikov in računskih pregledovalcev.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi ob določeni uri ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bode veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

K obilni udeležbi vabi vse zadružnike

odbor.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremi, **dobro blago in poceni.**

Plašči za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in štole zelo ceno.

Šmizete v različnih oblikah od 1 K naprej. **Komplet z ovratnim trakom** od K 2·— do K 2·80, kakršen je izdelek.

Bireti v vsakršni obsežnosti po K 3·80, K 4·—, K 4·80.

Rožaste svetilke za večno luč za patentovani stenj.

Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da bodete stalen odjemalec

oddelka za paramente, knjigarne in trgovine Jožefovega društva v Celovcu.

Vse blago iz prekuhane, kisline proste in neobtežene svile z barvanimi nitmi.

Slovenski molitveniki, cerkvene muzikalije, tudi Hladnikove.

Tržne cene v Celovcu

dne 6. aprila 1916 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg od K	100 kg od v	100 kg do K	100 kg do v	80 litrov (biren) K	80 litrov (biren) v
Repica (krompir)	—	—	17	—		
Deteljno seme	—	—	—	—		
Seno, sladko	14	—	15	50		
„ kislo	13	—	14	—		
Slama	8	50	9	50		
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—		
Repa, ena vreča	—	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	32	—	—		
Smetana, 1 „	—	—	—	—		
Maslo (goveje) 1 *kg*	—	—	—	—		
Surovo maslo (putar) 1 „	5	20	6	40		
Slanina (špeh), povoj. 1 „	—	—	—	—		
„ „ surova 1 „	—	—	—	—		
Svinjska mast 1 „	—	—	—	—		
Jajca, 1 par	—	28	—	—		
Piščeta, 1 „	—	—	—	—		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 *cm* drva, trda, 1 *m*³	5	50	—	—		
30 „ „ mehka, 1 „	5	—	—	—		

Živina	Počrez od	Počrez do	100 kilogramov žive vage od	100 kilogramov žive vage do	100 kilogramov zaklana od	100 kilogramov zaklana do	Prignalo	Prodalo
	v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	260	—	—	—	1	1
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	—	—
Junci	—	—	250	—	—	—	1	1
Krave	800	1400	200	220	—	—	22	16
Telice	850	—	—	—	—	—	1	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	20	70	380	400	—	—	86	80
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Pliberku

priredi svoj

letni občni zbor

v torek, dne 18. aprila 1916 ob 1. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbornikov.
3. Slučajnosti.

Opomba. Ako ob določeni uri ni sklepčen občni zbor, se vrši pol ure potem drugi občni zbor ne glede na število navzočih zadružnikov.

Odbor.

Schelli Pichler Celovec Wienergasse 5

priporoča svojo veliko izbiro moških **klobukov** v vseh kakovostih in barvah po nizkih cenah.

Dobra in reelna postrežba. Poprave točno in po cen.

Razglas

A 128/16 1

za

vpoklic sodišču nepoznanih dedičev.

C. kr. okrajno sodišče Pliberk naznanja, da je 4. marca 1916 brez oporoke umrl **Jurij Dobnik,** prevžitkar v Podkraju.

Ker temu sodišču ni znano, če imajo in katere osebe da imajo dedno pravico do zapuščine, se vsi tisti, ki iz kateregakoli pravnega vzroka hočejo potegovati se za pravico na to, pozivljejo, da svojo dedno pravico tekom leta, računši od spodaj določenega dneva, temu sodišču naznanijo in z izkazom svoje dedne pravice oddajo svojo dedno izjavo, sicer se bo o zapuščini, za katero je med tem postavljen za kuratorja gospod ofic. Janez Murath v Pliberku, obravnavalo z onimi, ki bodo podali dedno izjavo in izkazali svojo dedno pravico in se jim bo priznal njihov del, nepotegovani del zapuščine ali, če nikdo ne poda dedne izjave, vso zapuščino bo pa kot brezdedno vzela v last država.

C. kr. okrajno sodišče Pliberk

oddelek I, dne 4. aprila 1916.

Czerny l. r.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah

r. z. z n. z.

kateri se vrši

dne 24. aprila 1916, v hranilničnem prostoru pri „Steklu“ v Farni vasi, ob 3. uri popoldne

s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrditev računskega zaključka za 24. upravno leto 1915.
3. Sklep o uporabi čistega dobička.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Izvoz desk.

Wilhelm **Liebstein,** Plzno (Češko), kupuje za vojaško dobavo **vse vrste** desk in podbojev ter sprejema **ponudbe od pošiljatvene postaje.**

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva ulica št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva ulica št. 7.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik: **Otmar Mihálek.** — Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.